

Monumentnummer*: 528564

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 24 juni 2011
Kadaster deel/nr 82728/164

*Woonplaats** Achterveld, Leusden
*Gemeente** Leusden
*Provincie** Utrecht

Locatiennaam Leusden
Locatieomschrijving Slaperdijk

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Leusden	I			1989
Leusden	F			6709

*Omschrijving***

Inleiding:

Het Krakhorster Verlaat was oorspronkelijk een houten verlaat, dat in vreedstijd was bestemd voor het doorvoeren van water uit de Hamersveldse Beek naar de Morsteerbeek (vanaf 1937 Valleikanaal). In 1865 kreeg het ook een militaire bestemming als inundatiesluis voor het eventueel stellen van inundaties achter de Grebbelinie. Daarbij werd het houten verlaat vervangen door een stenen damsluis.

Omschrijving:

In 1865 verbeterd, maar al eerder aangelegd WATERWERK, bestaande uit een verlaat.

De Damsluis is uitgevoerd in metselwerk met deels hardstenen schotbalkspanningen en hoekprofielen. Op de damsluis ligt een moderne metalen spoorbrug. De damsluis ligt in het Valleikanaal op de plaats waar tijdens de bouw de Broekersloot lag.

Het oppervlak van het Krakhorster Verlaat is maximaal 9,0 bij 3,8 meter inclusief landhoofden. Het heeft een doorstroomopening van 2 meter. Aan de noordoostzijde bevinden zich 2 x 2 schotbalkspanningen. De constructie is in metselwerk met hardstenen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

schotbalkspanningen en hoekprofielen.

Waardering:

De damsluis is van algemeen belang vanwege:

Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Grebbelinie, zoals deze in een periode van 200 jaar in zes fasen is aangelegd.

Architectuurhistorische waarden in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op:

a. het systeem van inundatie en accesverdediging (18de, 19de en 20ste eeuw),

Het betreft hier een object dat in eerste aanleg een voorbeeld is van verdedigingswerken uit de periode:

fase 5: 19de eeuw versterkingen Willem III

Ensemble waarde vanwege zijn ligging binnen het systeem van de Grebbelinie in het algemeen, in het bijzonder als onderdeel van de nog gaaf bewaarde liniedijk tussen het Werk aan de Roode Haan en de kern van de gemeente Leusden.

Het object is zeldzaam omdat het een nog vrijwel compleet bestaand voorbeeld is van een 19e eeuwse civiele sluis met militaire nevenfunctie voor inundatiedoeleinden.

Ensemble waarde vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie tot de overige onderdelen van de Grebbelinie, zoals deze in de periode tussen 1744 en 1944 fasegewijs vorm heeft gekregen.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Open verdedigingswerk

Functie

Inundatiewerk